

Hässelby Hembygdsförening

Hässelby 2022-01-31

Stadsbyggnadskontoret

Godfrey Kabagambe

Diariernr 2021-12669 Fastighetsbeteckning Hässelby Villastad 36:1

Rivning av Torpet Nybygget

Vi har nåtts av information att rubricerade torp hotas av rivning. En rivningsansökan inkom till er 2021-09-10. Vi har tidigare framfört vår vilja att torpet ska bevaras, dels i personliga möten med Fastighetsdirektören och Ordföranden i Hässelby/Vällingby stadsdelsförvaltning, dels i sociala media, vår medlemstidning och i lokaltidningen Mitti Västerort. Bifogar en skrivelse från 2020-06-23 i frågan samt ett av oss utdelat diplom.

Vi har mottagit information i ärendet från er, bla Stadsbyggnadskontorets ansökan. Där finns en del formella och sakliga felaktigheter.

Sida 1 (3)

Stockholms stad
Stadsbyggnadskontoret
Box 8314, 104 20 Stockholm
stockholm.se/bygglov

Ansökningsblankett för byggärenden
Förhandsbesked, bygglov, marklov, rivningslov, anmälan tekniska åtgärder samt anmälan om KA

Ankomststämpel

Stockholms stad
Stadsbyggnadskontoret
Inkom 2021-09-10
Reg. 12669-575
21 dnr

Ansökan avser Fyll i de delar av blanketten som är relevanta för din ansökan. * = Obligatorisk uppgift. För anvisningar, se lista sidan

☐ Bygglov	☐ Tidsbegränsad åtgärd, fr. o. m.	L.o.m.	
☐ Marklov	☐ Säsongslov, ange period:	☒ Anmälan ¹	☐ Anmälan för bygglovsbefriad åtgärd ²
☐ Rivningslov	☐ Förhandsbesked enligt PBL 9:17 (läs under Anvisningar)	☐ Villkorsbesked enligt PBL 9:19 (läs under Anvisningar)	

¹ I huvudsak invändiga ändringar/installationer som inte kräver bygglov   ² Anmälan där PBL anger att bygglov inte behövs (tex så kallade Attefall)

Fastighet

Fastighetsbeteckning * Hässelby Villastad 36:1	Fastighetens adress * Sigfridsdalsvägen 20 + 21
--	---

Typ av bvaanad (bvaanadens huvudsakliga användning) *

Dels har Anmälan markerats, och läser man texten avser en sådan: *I huvudsak invändiga ändringar/installationer som inte kräver bygglov.* Att riva 5-6 byggnader kräver litet mer än en anmälan. Så en ny ansökan där Rivningslov markerats bör ni begära in.

Dels har i Beskrivning av projektet har angivits: "... problem med tillfälliga och oinbjudna "gäster" som bosätter sig...". Oss veterlig har Nybygget aldrig varit utsatt för objudna gäster. Det ena huset Ladugården var uthyrt till en odlingsentusiast så sent som för två år sedan. Och bostadshuset var uthyrt som sommarställe en bit in på 2000-talet. För två år sedan

Hässelby Hembygdsförening

fanns en person som var intresserad av att hyra och rusta bostadshuset, men fastighetskontoret nekade. Så hade staden velat hyra ut, hade man kunnat göra det och husen hade sluppit stå tomma. Och att säga att ladugården tappar sin historiska betydelse när bostadshuset rivs, är ju en avig motivering. River vi ett hus, kan vi lika gärna riva alla, låter det som.

Vi ifrågasätter varför det "fått gå så långt" med bristande omsorg, att man nu vill riva. Vi hävdar att, med tanke på allt bostadsbyggande som planeras i Hässelby (Riddersvik, Växthusvägen, Smedshagen, Hässelby strand mfl) och bygget av krafvärmeverket Lövsta, borde det finnas en bra påse pengar till grönkompensation, att kompensera för de grönytor som försvinner. Även om en rustning skulle kosta en miljon är det ju ingenting! Att bygga ett nytt med samma ritning kanske kostar lika mycket. Idag får vi höra på radion och läsa i DN att slussenprojekt blir 1,5 miljarder kronor dyrare än beräknat! Här i Hässelby verkar inte finnas pengar till en blompotta en gång. Om det nu mot förmodan är ont om pengar, varför inte låta huset stå kvar?! Eller använd en del av rivningspengarna till litet nya snickerier och några burkar målarfärg. Har det stått på sin plats sen 1800-talet, står det säkert 100 år till. Och kan fortsätta minna om svunna tider.

Torpet Nybygget består ju inte bara av bostadshuset. Kvar finns även ladugården, div förråd, uthus, utedass, jordkällare mm. **En så komplett torp miljö är svårt att hitta.** Vi har några torp kvar i Hässelby, men inget komplett. Vi har ett, Glädjen, som är privatägt och har radhus på tomterna runtomkring. Vi har ett vid Hässelby slott, men det liksom Glädjen, har ingen ursprunglig kringbebyggelse kvar. Vi har föreslagit att göra något bra av platsen, klippa gräs, sätta upp litet bänkar, en tavla som berättar torpets historia, kanske en naturlekplats. Och vips har vi ett besöksmål och en fin rastplats. Lägg därtill att det planeras ett naturreservat i Kyrkhamn, där Nybygget har en given plats. Och det i en ursprunglig miljö, skog på tre håll, en golfbana och Mälaren i fonden. Och i närheten finns gravplatser från sten- och bronsålder liksom Stockholms enda storhög från vikingatiden. Så det är en trakt med gammal kultur

Vi har läst på hos Boverket och hittat bla:

Med miljömässigt värdefull bebyggelse menas inte bara byggnader som i sig är värda att bevara. Även om en byggnad i sig inte är värdefull kan en rivning av den ändå medföra skada på dessa värden i en bebyggelse. Till exempel om byggnaden ligger i en husrad eller vid ett torg och är bidragande till de miljömässiga värdena kan en rivning medföra stor skada på dessa värden. Miljön behöver inte vara resultatet av ett medvetet konstnärligt skapande för att vara bevarandevärd.

Vi menar att utan bostadshuset förloras hela intrycket av en plats där man bodde, levde och verkade för 100-150 år sedan. Slänten framför torpet var odlingsmark.

Hässelby Hembygdsförening

Om en byggnad inte har rivningsförbud i detaljplan eller områdesbestämmelser ska byggnadsnämnden **pröva om byggnaden eller bebyggelsen bör bevaras med anledning av dess historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde.** Det innebär att byggnaden eller bebyggelsen både ska vara värdefull och ha ett bevarandevärde. En byggnad kan vara värdefull utan att den behöver bevaras. För att kunna göra denna prövning **måste en utredning om byggnadens eller byggnadsdelens värden göras.** Utredningen måste även klargöra om den bör bevaras.

Vi menar att den utredning som gjorts enbart tagit hänsyn till byggnadens skick och kostnaden för att åtgärda. Att Nybygget har ett stort historiskt och kulturellt värde har förbisetts.

Alla byggnader kan vara bevarandevärda på grund av historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värden. **Lokala överväganden har stor betydelse i avgörandet om en byggnad eller bebyggelse är bevarandevärd.**

Nybygget är som nämnts ovan Hässelbys (kanske västerorts) enda kvarvarande kompletta torparmiljö med alla dess byggnader bevarade.

Det finns inte särskilt reglerat hur rivningslov ska prövas för byggnader och byggnadsdelar som har ett eftersatt underhåll. Rivningslov för en sådan byggnad ska prövas på samma sätt som andra rivningslov. Vid prövningen bör dock vägas in om det eftersatta underhållet har lett till att byggnadens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värden minskat eller vara helt förlorade. **Även möjligheten att återställa byggnaden bör ha betydelse vid prövningen av rivningslovet. Det är dock ovanligt att ett eftersatt underhåll leder till att byggnadens värden går förlorade i den utsträckning att de inte går att återställa.**

Det eftersatta underhållet har inte minskat byggnadens värden för Hässelbyborna. Vi hävdar bestämt att byggnaden kan återställas och användas för tillfällig verksamhet, ej för boende. Tvärtom skulle en upprustning välkomnas här i Stockholms västliga utpost!

Vi kommer sända en skrivelse till Länsstyrelsen med samma innebörd som i denna och be dem göra en utredning om bevarandevärde. Boverket skriver:

Om en ansökan om rivningslov och en fråga om byggnadsminnesförklaring ska avgöras samtidigt bör byggnadsnämnden och länsstyrelsen kommunicera med varandra. Det är delvis samma prövning som ska göras men för en byggnadsminnesförklaring krävs att byggnaden har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde medan **rivningslov ska nekas om byggnaden bör bevaras på grund av sitt historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde.** I båda fallen behöver byggnadens värde utredas vilket i många fall gör det fördelaktigt med **samordning mellan prövningarna.**

Nu yrkar vi att rivningslov inte beviljas. Och definitivt inte innan en utredning av byggnadernas värde gjort med Länsstyrelsen. Att fastighetskontoret i så många år försummat underhåll av byggnaderna, ska inte per automatik leda till att dom rivs. Att innertak är fuktskadade beror ju på bristande tillsyn av yttertak, att mögel förkommer av samma orsak plus att en tillbommad byggnad aldrig mår bra. Att hyresgäster tillåtits

Hässelby Hembygdsförening

”renovera” med otillåtna material är ju sorgligt, men kan åtgärdas. Vi upprepar Boverkets ord enligt ovan: ***Det är dock ovanligt att ett eftersatt underhåll leder till att byggnadens värden går förlorade i den utsträckning att de inte går att återställa.*** Den som sett husdrömmar på TV vet att allt är möjligt.

Att riva går inte att göra ogjort och skulle beröva Hässelby en viktig del av dess historia och miljö. Det är lätt att på plats fantisera om hur det kan ha varit en gång i tiden. Vi tycker inte dagens och framtidens barn och vuxna ska tvingas nöja sig med bilder av historien. De ska i stället kunna göra besök i historien och uppleva den på plats, i verkligheten.

Med bästa hälsningar
Hässelby hembygdsförening

Lars Hannéll
Ordförande

Hässelby Hembygdsförening grundades 1978 och har idag drygt 800 medlemmar. Vårt museum öppnades 1985 i Hässelbys gamla kommunalhus. Vi har öppet på söndagar med filmvisning eller föredrag samt kaffe med doppa. Ett par utställningar arrangeras årligen, just nu om att det är 70 år sedan sista tåget gick från Hässelby. Vårt hembygdsblad ges ut fyra gånger om året med ca 50 A5-sidor och trycks i fyrfärg. Vi har gett ut ett 30-tal skrifter och böcker om Hässelby och dess historia.